

høi Grad overrasket, da jeg overhovedet hørte den Sætning forsvare, at Grundlovens Bestemmelse om dagligt Bederlag kunde omsættes til at være en aarlig Lønning, beregnet dagvis, og det er dog egentlig det, hvorpaa Lovforslaget gaar ud. Det er umuligt at paavise, naturligvis paa en haandgribelig Maade, hvorledes den ene Fortolkning maa siges at være ene den, som har foresvævet ved Grundlovens Givelse. Man kan ikke komme videre end til at henvise til de Forhandling, i hvilke man dengang overhovedet bevægede sig, de historiske Forudsætninger, som da vare tilseede, men jeg for min Del nærer ikke nogen Tvivl om, at man har i Aaret 1848-49 villet fortfare paa den samme Vej, man var slaaet ind paa tidligere her i Danmark, nemlig overhovedet ikke at give Betaling for Arbeidet til de Mænd, der mødte som Repræsentanter for Folket, som Folkets Udkaarne, men kun Bederlag for de daglige Udgifter, som den daglige Gjerning medførte. Man har villet give Diæter eller Dagpenge, og det er kun en Oversættelse, naar man i Grundloven har kaldt det et dagligt Bederlag; man har ikke sagt daglig Lønning, daglig Betaling for Arbeide; nei, man har sagt dagligt Bederlag. Og for hvad? For de Udgifter, Rigsdagsgjæringen medfører, og i Forbindelse dermed siger saa Valgloven, at den daglige Godtgjørelse, som Grundloven bestemmer, fastsættes til saa og saa meget pr. Dag i den Tid, Rigsdagen er samlet. Her er brugt Udtrykket Godtgjørelse. Her er heller ikke Tale om en Løn, nei, her er Tale om Godtgjørelse for de Udgifter, som det medfører for den Paagjældende at skulle maasse opholde sig fjernt fra sit Hjem eller træffe andre særlige Foranstaltninger for at kunne udføre det Overb, hans Medborgere have overdraget ham. Dette tror jeg ganske vist har været Grundlovens Mening. Havde det ikke været Meningen, havde det virkelig været Tanken i Grundloven, at man vilde give Betaling for Arbeidet, en Gage, en Løn, tror jeg, at man havde med Lethed fundet paa at udtrykke sig paa anden Maade. Jeg er enig med det ærede Medlem for Rjøbenhavns 5te Valgkreds deri, at det, som det har ligget paa Sinde netop at slaa fast i Grundloven, var, at man ikke vilde ind paa Gagesystemet, men vilde ind paa Diætsystemet; men jeg tror tillige, at naar man ikke har villet ind paa Gagesystemet, har det ialtsald ikke været de Betragtninger, som det ærede Medlem gjorde gjældende, nemlig at Gagesystemet skulde vise hen til, at her var Tale om, hvad der var Mandens Hovedgjerning, og at der kunde blive Tale om betydelig Løn, hvormod det, naar man fastsatte det dagvis, var Forudsætningen, at man havde at gjøre med Noget, der ikke optog Mandens hele Tid, og saa var det Forudsætningen, at man i den dagvise Betingelse af Bederlaget skulde have

ligesom en Skranke, som skulde forhindre, at Summen blev for stor. Jeg tror slet ikke, at det har været de Betragtninger, der have været de ledende for de Mænd, saavel Regjeringen som Folkets Udvalgte, som i sin Tid vedtog Grundloven. Jeg tror, Tanken har været en ganske anden. Tanken har været den, at Rigsdagsmændenes Arbeide overhovedet hverken kunde eller skulde sættes paa lige Fod med det være sig til Fuldmægtiges, Assistenters, Expeditionssekretærers, Premierlieutenanters eller Generalers eller hvilke Embeds- og Bestillingsmænd, man vil nævne. Der lader sig ikke trække en Parallel mellem den Gjerning, Rigsdagsmanden har at udføre, og en af Statens Embeds- og Bestillingsmænd, og det er forkert at ville trække en saadan Parallel. Naar jeg nu udtaler mig mod den Fortolkning, som ligger til Grund for Lovforslaget, er det ikke blot, fordi den efter min Overbevisning, efter min Grindring om de Forstillinger, der vare de herskende paa den Tid, Grundloven blev given, ikke er i Samklang med Grundloven af 1849, men tillige fordi det er min Overbevisning, at man derved forlader en Grundtanke, et Grundprincip i Grundloven og kommer til at slaa ind paa en anden Vej. Det ærede Medlem for Rjøbenhavns 5te Valgkreds har fuldstændig rigtig mindet om, hvad Følgen var, da man i sin Tid gif ind paa at forlade Grundlovens Vej med Diæter eller Dagpenge og give Rigsraadets Medlemmer et fast aarligt Bederlag. Følgen var, at man kaldte dem Levebrødsmand. At det var et daarligt Levebrød, er en ganske anden Ting, og at vi ikke heller kunde være tjente med at faae 1000 Kr. isæbetfor selv det Bederlag, som vi nu have, er en ganske anden Ting. Folkets Instinkt har der sin Betydning; det har viist hen til, at i det Dieblit, man gav en rund Betaling, sat efter Aaret og ikke efter den Tid, der arbeidedes, for de Folketaarnes Virksomhed, fliftede det saa at sige med det Samme Karakter og blev en Betaling for Arbeidet og ikke en Erstatning for daglige Udgifter. Derfor kaldte Folket altsaa Rigsraadsmedlemmerne for Levebrødsmand, men jeg vilde nødig have, at man ogsaa skulde kalde Rigsdagsmændene for Levebrødsmandene, saalidt som jeg kunde ønske, at det blev ført dertil, at Rigsdagsmændene bleve Levebrødsmand. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) har idag sagt overmaade Meget, hvori jeg kunde være enig med ham, slyndt jeg ikke kan samstemme med ham i det endelige Resultat, hvortil han kom. Jeg er enig med ham i; at om ogsaa Diæterne sættes saaledes, som her foreslaaet, saaledes at det bliver 8 à 10 Kr. pr. Dag, er det slet ikke for meget, ingenkunde for meget. Jeg er fuldstændig enig med ham deri, at det er i Landets og Demokratiets Interesse at sætte et saadant Bederlag for en Rigsdagsmands Udgifter,